

Nr 32.

Utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda hemställan om anslag till Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt jämte i ämnet väckt motion.

I årets statsverksproposition (IX ht p. 152) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt för budgetåret 1951/52 anvisa ett anslag av 800 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen. Detta belopp överstiger innevarande budgetårs anslagsanvisning med 260 000 kronor.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat en inom riksdagens andra kammare väckt, till utskottet hänvisad motion, nr 212, av herrar *Skoglund* i Umeå och *Levin*, vari hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande den lämpliga budgettekniska utformningen av ifrågavarande gottgörelse, vilken utredning lämpligen syntes kunna äga rum i anslutning till en av Kungl. Maj:t under förevarande anslagspunkt förutskickad utredning.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för yrkandet i motionen, får utskottet hänvisa till denna.

Över motionen ha yttranden inhämtats av fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök samt riksräkenskapsverket.

Fiskeristyrelsen har i skrivelse den 16 augusti 1950 hemställt om en medelsanvisning för ändamålet med ett från 540 000 kronor till 750 000 kronor höjt belopp.

Departementschefen har anfört följande.

»Liksom tidigare torde även för nästa budgetår kollektiv restitution bära ske av ett belopp, motsvarande den skatt, som kan beräknas bli erlagd för bensin, förbrukad i yrkesmässigt fiske under budgetåret. Jag torde vidare i detta sammanhang få erinra om att 1950 års riksdag (skr. nr 420) bemyndigat Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga åtgärder för att genomföra kollektiv restitution av tilläggsskatt å bensin, som använts vid yrkesmässigt bedrivet fiske under tiden den 1 april 1948--den 31 december 1950. Beträffande tidpunkten för restitutionen uttalade riksdagen att det givetvis icke kunde komma i fråga att ett belopp motsvarande den tilläggsskatt, som fiskets utövare betalat under hela nyssnämnda tidsperiod, skulle restitueras kollektivt under en så begränsad tid som endast ett budgetår. Restitutionen av tilläggsskatten borde i stället utsträckas över en följd av år.

Det belopp, som bör anvisas under förevarande anslag för nästa budgetår, bör alltså bestämmas så, att det innefattar dels återbäring av den ordinarie

skatten för bensin, förbrukad i yrkesmässigt fiske under sagda år, dels restitution av en del av den tilläggsskatt, som erlagts för bensin, förbrukad i yrkesmässigt fiske under tiden den 1 april 1948—den 31 december 1950. Vad angår storleken av de bensinkvantiteter, för vilka restitution bör utgå, vill jag erinra om att bensinförbrukningen vid yrkesmässigt fiske enligt lantbruksstyrelsens beräkningar år 1947 uppgick till 2 274 000 liter. Enligt uppgifter, som lämnats till fiskeristyrelsen, steg siffran år 1948 till omkring 3 063 000 liter och synes även år 1949 ha varit i stort sett densamma. Fiskeristyrelsen har vid sina anslagsberäkningar för nästa budgetår utgått från att bensinförbrukningen då skall bli ungefärligen lika stor som under år 1949.

Det förefaller mig emellertid i viss mån tvivelaktigt huruvida den kraftiga ökning av bensinförbrukningen i yrkesmässigt fiske, som sålunda redovisats, kan vara överensstämmande med verkliga förhållandet. Bland annat synes det böra undersökas, huruvida ej de angivna myckenheterna inbegripa bensin, som använts för annat ändamål. Då riksdagen nu uttalat, att kollektiv restitution skall ske av tilläggsskatten å bensin, anser jag det angeläget att frågan utredes närmare. Vid denna utredning bör man söka att ej blott komma fram till en såvitt möjligt tillförlitlig uppskattning av bensinförbrukningen i yrkesmässigt fiske under tiden den 1 april 1948—den 31 december 1950 utan även få en uppfattning om den bensinförbrukning, som kan väntas under nästa budgetår. Jag torde senare åter få anmäla denna fråga för Kungl. Maj:t.

Den omständigheten, att osäkerhet råder om storleken av de kvantiteter, för vilka restitution bör beräknas, torde emellertid ej böra utgöra hinder för att ifrågavarande anslag för nästa budgetår upptages med ett avrundat belopp. Detta torde därvid böra bestämmas så att det kommer att omfatta både vad som kan antagas komma att motsvara den ordinarie bensinskatten för budgetåret 1951/52 och viss del av den tidigare erlagda tilläggsskatten. Med denna utgångspunkt anser jag anslaget skäligen kunna uppföras med ett belopp av 800 000 kronor.»

Fiskeristyrelsen har i sitt yttrande över motionen anfört bland annat följande.

Så länge förenämnda obetecknade anslag utgjort allenast en mindre del av de för fiskeriväsendet i dess helhet anvisade statsanslagen synes i och för sig intet vara att invända mot den vid 1935 års riksdag införda och alltjämt tillämpade formen för bensinskatteåterbäringen till det yrkesmässiga fisket. Sedan anslaget numera — särskilt efter föredragande statsrådets uttalande till det vid 1947 års statsverksproposition fogade utdraget av statsrådsprotokollet, att bensinskattemedel, som härrörde från i yrkesmässigt fiske förbrukad bensin, helt borde komma fiskerinäringen till godo — i riksstaten uppförts med väsentligt högre belopp än tidigare, föreligger otvivelaktigt fog för motionärernas åsikt att en omprövning bör ske av den nuvarande restitutionsformen i budgettekniskt avseende. Då nu departementschefen förutskickat en utredning rörande beräkningen av de restitutionsberättigande myckenheterna bensin vid det yrkesmässiga fisket, synes det mycket lämpligt, att den av motionärerna väckta frågan upptages till behandling i samband med nämnda utredning.

Riksräkenskapsverket har i sitt yttrande anfört följande.

I såväl riksstaten som budgetredovisningen angives, att ifrågavarande obetecknade anslag avräknas mot automobilskattemedlen. I enlighet härmed angives denna avräkning i budgetredovisningen ske sålunda, att besparingar och merutgifter å anslaget regleras över specialbudget. Merutgifter redovisas vid ianspråktagande av anslagsbelopp, som under tidigare år redovisats såsom besparade. För anslaget i riksstaten upptaget utgiftsbelopp ingår emellertid i riksstatens utgiftssumma för fiskeriväsendet, liksom i budgetredovisningen de för anslaget redovisade utgifterna inbegripas i de utgifter, som sammanlagt redovisas för fiskeriväsendet. Härigenom erhålles en i viss mån missvisande bild av de totala utgifterna för fiskeriväsendet, eftersom anslaget avser restitution av bensinskatt, som erlagts av fiskerinäringens utövare. Då restitutionen — även om dess belopp bestämmes efter en beräkning av bensinförbrukningen för yrkesmässigt fiske — är kollektiv, kan det likväl icke komma i fråga, att den utbetalas från inkomsttiteln bensinskatt. Man kan emellertid mycket väl tänka sig, att ifrågavarande anslag, med hänsyn till att det ändå avser restitution, uppföres antingen å sjunde huvudtiteln under den avdelning, som avser ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m., eller också under nionde huvudtitelns sista avdelning. Det senare alternativet torde vara att föredraga. En sådan ändring, varigenom det med motionen avsedda syftet skulle bliva tillgodosett, synes kunna genomföras utan särskild utredning.

Utskottet. Mot Kungl. Maj:ts framställning har utskottet icke något att erinra. Utskottet förordar därför, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår skall uppföras med ett belopp av 800 000 kronor.

I likhet med motionärerna anser utskottet, att anslagets nuvarande placering i riksstaten är ägnad att giva en felaktig uppfattning om storleken av det statliga stödet till fiskerinäringen. Formen för dessa restitutionsmedels redovisning i budgeten synes därför böra tagas under omprövning. Motionärerna ha i detta syfte hemställt, att förevarande spörsmål skall behandlas i anslutning till den av Kungl. Maj:t under ifrågavarande anslagspunkt behåddade utredningen rörande bensinförbrukningen vid det yrkesmässiga fisket. Såsom riksräkenskapsverket i sitt yttrande framhållit torde emellertid det av motionärerna avsedda syftet utan särskild utredning kunna tillgodoses genom att anslaget uppföres på annan plats i riksstaten. Enligt utskottets mening synes det därför lämpligen få ankomma på Kungl. Maj:t att i samband med utarbetandet av statsverkspropositionen till nästa års riksdag överväga frågan om sådan förflyttning av anslaget. Då utskottet förutsätter, att den åtgärd, som Kungl. Maj:t kan komma att vidtaga, skall innebära en ändamålsenlig lösning av frågan, finner utskottet sig icke böra biträda yrkandet i motionen.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

A. att riksdagen må till *Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt* å riksstaten för budgetåret 1951/52 under nionde huvudtiteln anvisa ett anslag av 800 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen;

B. att motionen II: 212 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 16 maj 1951.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Alfred Andersson, Anderberg, Svedberg, Carl Sundberg, Jon Jonsson, Bertil Andersson, Hjalmar Nilsson, Lars Andersson och Osvald*; samt

från andra kammaren: herrar Andersson i Tungelsta, Jacobson i Vilhelmina, Antby, Andersson i Hyssna, Hægglom, Jonsson i Järvsand, Ahlsten, Utbult*, Boman i Stafsund och Lindström.

* Ej närvarande vid justeringen.